

Geachte heer van Hemmen,

Uw procesvoorstel voor de strategische agenda eindigt in oktober met besluitvorming over die agenda. Dan zijn er nog grofweg drie jaar te gaan voor de uitvoering van allerlei plannen alvorens partijen zich opmaken voor de raadsverkiezingen van 2026. Wij maken ons zorgen over het tempo in relatie tot de grote opgaven waarvoor wij staan, met volgens ons als belangrijke opdracht het leveren van een bijdrage aan de energietransitie en de woningnood.

Laat me om te beginnen ook een compliment maken aan de partijen die dit coalitieakkoord hebben geschreven. In een kennismakingsgesprek dat onze fractie met u had legde u uit dat een totaal nieuwe partij die zo groot is geworden, ook tijd nodig heeft om aan de nieuwe situatie te wennen evenals de andere deelnemende partijen. Daar hebben wij alle begrip voor en we vinden het op deze plaats dan ook passend om mw Kolkman en haar collegae van Lokaal Belangrijk een compliment te maken over het binnen een half jaar een lokale partij op te richten met deze uitslag als resultaat.

De wittebroodsweken van de coalitie zijn voorbij en het is tijd om nu echt werk te maken van de plannen voor leusden.

Of wij als D66 werk gaan maken van deelname aan de strategische agenda valt voor ons nog te bezien. Het hangt heel erg af van de plannen en of ons gegund wordt een en ander bij te sturen. Op dit moment liggen onze standpunten wel heel erg uit elkaar en is een strategische agenda waaraan wij deelnemen voor ons ook een gevaar, in managementtermen de 'hang yourself' methode.

Maar als wij er ook voor ons belangrijke onderwerpen in terug gaan zien na onze inbreng, zullen we constructief onze steunsteen bijdragen. Die steun laten we afhangen van een duidelijke visie waarin we ons kunnen vinden met duidelijke doelen. Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, realistisch en Tijdgebonden. SMART dus.

Raadsakkoorden kunnen natuurlijk altijd. We zijn het hier in Leusden niet gewend maar het is gewoon een toegestane manier van gemeentepolitiek invulling geven.

Vraag: wordt er nu ook een college aangesteld in dienst van de raad? En wordt het raadsakkoord met de gemeenschap opgesteld?

QvM:

Vanavond zijn wij bijeen om de stukken van de formatie te bespreken. Onze fractievoorzitter heeft al een en ander over het proces gezegd. Wij zien kansen en risico's en willen daarover graag in gesprek.

Het coalitieakkoord heeft ons op meerdere manieren verbaasd. Het roept veel vragen op. Het gaat omwille van de tijd te ver om al deze vragen hier en nu te stellen. Bovendien willen wij de coalitie gelegenheid geven weloverwogen te antwoorden. Daarom zullen wij na afloop van deze raadsvergadering de complete lijst met vragen schriftelijk aan de coalitiepartners doen toekomen via de griffie.

Om iedereen hier aanwezig en andere belangstellenden vast een indruk te geven van de inhoud van deze vragen, wil ik hier wel vast op enkele hoofdthema's ingaan.

De coalitie stelt dat in het coalitieakkoord dingen staan die zo belangrijk zijn dat daar afspraken over gemaakt moeten worden. Met wie is ons niet helemaal duidelijk.

Wij zien in het coalitieakkoord veel tegenstrijdigheden en nergens wordt een concreet plan of een financiële onderbouwing genoemd.

De coalitiepartners geven aan, elkaar gevonden te hebben op de dingen die zij wel willen doen. Een aantal van hen was in de aanloop naar de verkiezingen zeer uitgesproken over dingen die zij niet willen doen. Geen windmolens in Leusden, een niet-sluitende begroting maken met het risico onder financieel toezicht van de provincie te komen en geen woningen aan de andere kant van het valleikanaal zijn daar voorbeelden van.

Is hierover geen overeenstemming bereikt? Of is het nu aan de raad aan om dit in de strategische raadsagenda die de coalitie ambieert op te pakken?

En de rest van de onderwerpen? Onderwijs, cultuur, biodiversiteit. Zijn die niet belangrijk? Hoe verhoudt de grote rol die de coalitie de raad op deze manier toebedeeld, zich tot het coalitieakkoord dat naar eigen zeggen onderdeel is van de nog te bepalen strategische raadsagenda?

In het coalitieakkoord wordt gesteld dat innovatie en maatwerk het verschil gaan maken op het gebied van duurzaamheid, maar met maatwerk in het sociaal domein moet terughoudendheid betracht worden. Waarom werkt maatwerk wel als het om duurzaamheid gaat en niet in het sociaal domein?

Ook mogen Leusden, Achterveld en Stoutenburg niet op slot. Hoe verhoudt zich dat tot de wens alleen te bouwen voor mensen die zich sociaal of economisch verbonden weten aan onze gemeente? Wie mag hier dan niet komen wonen? Statushouders, vluchtelingen, mensen uit de randstad die rust, ruimte en verbondenheid met de samenleving zoeken?

Een gematigde groei mag wel, wij zijn ook erg enthousiast over creatieve woonvormen. Maar hoe zien de coalitiepartijen het voor zich om deze veelal grondgebonden ontwikkelingen in te breiden zonder de groenstructuur binnen de bebouwde kom aan te tasten?

U heeft het over optoppen als oplossing, wilt u bepaalde wijken omvormen naar semi-hoogbouw? Welke wijken hebben we het dan over? En past dit wel bij het dorpse karakter van Leusden? Of gaan we toch met de raad en de inwoners van Leusden op zoek naar bouwlocaties aan de andere kant van de door u gewenste groene bufferzone rond Leusden?

Wij zijn heel benieuwd naar uw antwoorden en gaan hier graag over in gesprek met de gehele raad.

Vragen en opmerkingen fractie D66 bij het Coalitieakkoord Leusden 22-26

Raadsvergadering 2 juni 2022

Titelblad:

- Raad met een hoofdletter? De gemeenteraad is gewoon met een kleine letter. Of is het een woordgrap die de lezer niet begrijpt.
- Het ostentatieve gebruik van 'Leusden, Achterveld en Stoutenburg' in het hele stuk. Waarom 14 keer in het stuk die term gebruikt. De officiële naam van onze gemeente is 'Leusden'. Dat daar diverse kernen, buurtschappen en wijken onder vallen is iedereen bekend. Het gevaar van cliëntelisme bedrijven voor deze kernen ligt hierdoor op de loer. Blijkbaar horen de buurtschappen er dan weer niet bij.

Voorwoord:

- "Elkaar gevonden op de dingen die wij wel willen doen." Dus niet op wat partijen niet willen doen? Zijn de coalitiepartijen het niet eens over windmolens, sluitende begrotingen, eventuele hoogbouw om te kunnen inbreiden? Grote onderwerpen die gezien de rest van het akkoord gewoon geparkeerd lijken. Geen onderzoek naar windmolens, want dan hoeft de discussie niet te voeren. In 2026 zien we wel hoe we het doen met de begroting, is dat uitstel in de hoop dat het rijk toch weer met net voldoende middelen over de brug komt? En hoogbouw wil niemand, maar buiten de rode contour ook niet, diverse creatieve woonvormen juichen wij van harte toe, om meerdere redenen, maar die alleen gaan de woningnood niet oplossen. Het lijkt erop

dat de raad naast de kruimels die overblijven ook alle minder populaire onderwerpen mag tackelen in de strategische raadsagenda. Die is van de raad, en het college wast zijn handen in onschuld.

- Ontdekt dat de raad (hier wel met een kleine letter) “aan zet moet zijn”. Dat is al sinds 1851 zo, invoering van de Gemeentewet.
- “Verschillende visies en meningen moet kunnen.” Dat is al in de Grondwet geregeld. Belangrijker is of alle partijen bereid zijn op basis van inhoudelijke argumenten in discussie willen gaan en hun meningen willen herzien. Daar heeft het in de afgelopen vier jaar regelmatig aan ontbroken (zeker bij het CDA). Politiek is niet alleen meningen ventileren, maar op basis van argumenten goede keuzes maken!
- “Dit doen we ook met de raad”, maar tot nu toe helaas helemaal niet! In deze besprekingen is de raad buiten spel gezet. Voorspelt weinig goeds als woorden en daden al zover uit elkaar liggen.
- “Dit akkoord is onderdeel van die op te stellen strategische agenda.” Betekent dit dat dus een belangrijk (of het belangrijkste) onderdeel van die agenda niet meer bediscussieerd kan worden? En dat de raad dus buiten spel wordt gezet? Hopelijk niet en de frase ‘Ongeacht wiens idee dat is’ geeft in ieder geval positieve hoop!
- Hoe zien jullie de rol van burgemeester als procesbegeleider? Is dit wel de juiste persoon? De burgemeester is er voor de gehele raad.

Duurzaamheid:

- Niets over biodiversiteit!
- Ons buitengebied moeten we niet beschermen tegen opwek van duurzame energie, maar tegen opwarming!
- “Zon op dak en vlak.” Is niet anders dan wat nu al deden. Maar afhankelijk van andere eigenaren. En belangrijker, welke gevolgen heeft dit voor de geplande resultaten? De netcongestie wordt gebruikt als uitstelmotivering. Waarom niet alvast onderzoeken waar de zonnevelden, windmolens en andere installaties kunnen komen en vast voorbereidingen treffen, zodat we als Leusden klaar zijn op het moment dat het net het wél aankan? De netcongestie zorgt hier niet voor het oponthoud!
- “Beïnvloeden van het landelijk beleid.” Welke kant op? Om te versnellen opdat Leusden minder hoeft te doen? Een volstrekt loze zin. Of wordt hier bedoeld dat alles op zee opgewekt moet worden en de regionale doelen worden weggehaald? En hoeveel invloed kan Leusden als kleine gemeente hebben? Of gaat het via net werken als windalarm?
- “Groot aantal bomen.” Hoeveel dan? En met welk effect? Meetbaar maken. Anders is het altijd goed.
- “Innovatie de ruimte geven.” Mooi, welke obstakels zijn er dan? Hoeveel dan en hoe?
- Innovatie en maatwerk gaan het verschil maken op het gebied van duurzaamheid, maar in het sociaal domein moet terughoudend worden omgegaan met maatwerk. Waarom werkt maatwerk wel op het gebied van duurzaamheid en niet in het sociaal domein?
- Wat is het verschil tussen verleiden en belonen en het wegnemen van obstakels om de bijdrage van inwoners aan duurzaamheid te vergroten?

Sociaal Domein

- Helaas weer geen woord over preventie!
- “Gewenste balans in het Sociaal Domein.” Welke balans? Tussen wat en wat. Er is nu juist geen balans en moet de overheid heel veel doen met heel veel geld. Wat balanceert er dan?
- “Wij vinden het belangrijk dat experts, maatschappelijke partners en samenleving medebepalend zijn in die keuzes.” Mooi, waarom niet bij de andere onderwerpen, zoals Duurzaamheid?
- “De regionale aanbesteding staat niet ter discussie.” Dat klinkt meer als een wens en staat natuurlijk in contrast met “Verschillende visies en meningen moet kunnen.” Bovendien is de timing van deze wens ongelukkig, omdat het college nog wel extra informatie over die inkoop heeft toegestuurd, waar de raad om gevraagd had. Maar de raad heeft daar nog niet over kunnen beraadslagen (door de verkiezingen). Dus niet ter discussie?
- “Wij zullen terughoudend zijn bij individuele knelpunten.” Die moeten toch opgelost worden door de gemeente!

Bouwen en wonen:

- “Wij kiezen voor gematigde constante groei.” Graag gewoon aantallen. Anders zegt dit natuurlijk niets.
- “Wij willen bouwen voor iedereen die verbonden weet aan Leusden EN een bijdrage leveren aan de regionale woonbehoefte.” Wie zijn er dan eigenlijk uitgesloten?
- “Starters krijgen extra aandacht.” Steeds meer wijst er op dat de starters vooral geholpen worden als de ouderen doorschuiven (het treintje op gang krijgen). Zeker in een meer dan gemiddeld vergrijsd Leusden is van belang.
- “Verdichting van bestaande wijken (...) niet ten koste van het groen.” Hoe dan?
- “Actieve rol bij de transformatie van kantoren.” Dat was er toch al? Wat gaat de gemeente anders doen?
- “Een plan voor de Korf, uitvoering over 4 jaar.” Een plan waarvoor? Er is al een Korf! Er zijn al een aantal varianten uitgewerkt, daar is al onderzoeksgeld aan uitgegeven, voer het beste plan uit.

Financiën:

- “Nieuw bestemmingsreserve Energie- en Warmtetransitie.” Hoeveel gaat daar in, waar komt dat uit en wat kan er daardoor niet meer?
- “Wij accepteren tekorten vanaf 2026.” Wat is het standpunt van de provincie in deze? En wat betekent dat, onder curatele van een gedeputeerde?
- “De raad wordt gevraagd om scherpe keuzes te maken.” Dat bepaalt de raad zelf. En bovendien begint het bij college dat scherpe keuzes moeten maken...

Ambtelijke inzet:

“De keuzes van de raad zullen daarin meegenomen worden.” De raad heeft het begrotingsrecht en besluit over die keuzes (structureel of tijdelijk bekostigen)!

“Wij faciliteren de politiecapaciteit.” Wat gaan we dus doen?

Stuitend dat de rol van de gemeenteraad af en toe (bewust of onbewust) gekleineerd wordt. Hiertegen zal D66 zich steeds verzetten.